

Z OBSAHU Je slučitelné být občanem a být křesťanem?

05

Ne Kristus bez kříže!

08

Víc, než můžeme unést?

14

Svatý Václav a Svatá Ludmila v kostele svatého Cyrila a Metoděje v Olomouci. Foto: Michal Mañas / wikimedia

Knížecí měsíc

Září je pro nás měsícem svátků dvou našich knížecích postav z počátku našich křesťanských dějin. Prvou je sv. Ludmila, moudrá žena, která naší zemi přinesla křesťanství. Druhou postavou je její vnuk, sv. Václav, provolaný národem za *svatého dědice země české*. Babička i jí vychovaný vnuk byli zavražděni. Ona uškrtna na Tetíně, on zákeřně proboden oštěpem vraženým do zad ve Staré Boleslavi. Je to krutá, ale vítězná iniciála našeho křesťanství. Půjdeme na Tetín a z celých Čech a Moravy se sjedeme ve Staré Boleslavi. Jako každoročně. A především naše politická a akademická reprezentace se bude důstojně tvářit a zpívat státní hymnu a chorál, který ji po staletí nahrazoval.

Jenže, co si o tom má myslet soudný člověk? Oba světci byli moudří. Moudrost je dnes pro smích. Nosí se vychytralost. Oba byli pracovití a ve svém úřadě

zodpovědní. Dnešní představitelé se rádi baví a zodpovědní pomalu ani být nemohou, protože není komu se zodpovídat. Pravda a osobní čest, za něž oba světci zápasili, je stály život. Dnes se pravda vymýšlí a vnučuje a všichni žalují pro urážku na cti, kterou vůbec nemají. Oni dva světci žili v poctivých rodinách a hájili integritu tohoto institutu. Dnes jsme svědky útoků na rodinu, jejího zhroucení a dokonce protipřirozeného pojetí. Zářný příklad výchovy sv. Ludmily se rozplynul v nechuti dělat něco, co je pracné a co přináší mnoho střetů. Sv. Václav byl ve své době vzdělanec. Znal dva liturgické jazyky a domluvil se německy. Dnes školy usilují o to, aby vzdělanost upadala, narůstala fuchidie, vznikaly zástupy nepoužitelných graduovaných lidí a narůstala digitální demence u dětí. Sv. Václav důsledně a statečně hájil naši zem. Dnes ji rozkrádáme, prodáváme cizin-

cům a zadlužujeme ji. Náš národní jazyk, který je základním zákonem, hazardujeme tak, že už se nemůžeme mezi sebou domluvit. A tak bych mohl pokračovat dál a dál.

Pánové a dámy, kteří nás reprezentujete, zamyslete se. Neuškrtníte každého, kdo říká pravdu? Nevrazíte dýku do zad komukoli, kdo by se pokusil zjednat nápravu a obnovit řád? Nepokračujte v tom, co udělali omrzení mocichtiví předkové s oběma mučedníky? Obratě se od svého zvrhého chování a vraťte se ke slušnosti, protože kterýkoli prorok řekne, že neuděláte-li to, zničí tuto zem Bůh holí svých úst.

*Mons. prof. PhDr. Petr Pítha,
CSc., Dr. h. c.*

*kanovník Kolegiální kapituly Všech
svatých na Hradě Pražském*

Capelinha v Koclířově předána věřícím

V sobotu 2. září zaplnili poutníci areál koclířovského kláštera, ve kterém sídlí Českomoravská Fatima, aby byli svědky předání přesné kopie fatimské kaple, stojící v Portugalsku, zástupcům biskupských konferencí střední a východní Evropy.

Mezi biskupy a hosty shromážděnými u obětního stolu, který během slavnostní bohoslužby posvětil kardinál Dominik Duka, nechyběl ani královéhradecký biskup Jan Vokál a pomocný biskup Josef Kajnek. Slavnostní chvíli si nenechal ujít ani apoštolský nuncius Jude Thaddeus Okolo, který, jak sám řekl, je celoživotně s Pannou Marií Fatimskou spojen.

Capelinha ve Fatimě je srdcem i místem, kam přicházejí lidé z celého světa. Je to místo, kde se každý, stejně jako před více než 100 lety může setkat s Krásnou Paní v bílém. A také se jí zeptat, stejně jako Lucie: „Co si ode mě přeješ?“ a ještě k tomu dodat: „Co pro tebe mohu udělat?“

Tak to v minulosti vykonali i papežové, mnozí biskupové, kněží, zasvěcené osoby i laici.

Každý z nás můžeme hledat i nacházet odpovědi na různé těžkosti, ztišit se zde v modlitbě a nebo jen naslouchat, co ke mně promlouvá Bůh. Můžeme znovu objevit poslání svého života, nalézt usmíření, pokoj v srdci a lásku, ale i uzdravení těla, duše i ducha. Vnímát všemi smysly, tak jako i tři malé děti, pasáčky. I my zde můžeme prožít toto setkání a proniknout do výzev, které Panna Maria dala ve Fati-

Foto: Lubomir Holy / Člověk a Vira

mě při svých zjeveních.

Nejen Česká republika, ale také Portoriko, USA, Brazílie, Filipíny, Panama a Samoa již mají a nebo realizují stavbu repliky Capelinhy. Můžete zakoušet milost a milosrdenství, stejnou duchovní obnovu, stejné příležitosti k obrácení a smíru, jako byste byli přímo ve Fatimě. Kopie Kaple zjevení pro regionální centrum východní Evropy je nyní v Koclířově u Svitav. Historie této obce je spo-

jena s utrpením způsobeným totalitou fašismu i komunismu. Panna Maria ve Fatimě řekla, že „Rusko se obrátí a světu bude dopřán na nějakou dobu mír...“ (13.7.1917). Fatimský apoštolát v České republice byl určen za regionální centrum pro země bývalé východní Evropy. Koclířov se nachází v jejich středu.

bihk.cz
capelinha.cz

Sestra Tereza: Řeholnice, která v Africe zachraňuje postižené děti před smrtí

Řeholní sestra v Ghaně vypráví, jak zachránila více než 130 dětí před vraždou ze strany těch, kteří je považují za „špatné“.

Sestra Stan Tereza Mumuni pečuje o 130 dětí, které v současné době žijí v Domově Nazaret pro Boží děti, spolu s dalšími 15 řádovými sestrami a 35 zaměstnanci. Tereza Mumuni z řádu Mariánských sester eucharistické lásky založila v diecézi Yendi na severu Ghany domov pro děti s mentálním a fyzickým

postižením, které byly opuštěné nebo jim hrozilo zabití. Mumuni řekla katolické charitativní organizaci Pomoc církvi v nouzi (ACN):

„Pokud se dítě narodí slepé, je považováno za špatné. Pokud matka zemře při porodu, rodina dítě většinou odmítne, protože je považováno za nežádoucí. Je

hrozné vidět krásné dítě, které jen proto, že je nějak postižené, má být odsouzeno k smrti.“ Sestra Tereza dále řekla: „Pokud máte v komunitě dítě, které nevidí, žena nemůže jít s ostatními pro vodu nebo na farmu, protože jí říkají, že má špatné dítě.“

dokončení na str. 3

V době chystaného příměří v Súdánu vyzývá papež válčící strany k odložení zbraní

KÁHIRA (AP) – Papež František vyzval súdánské válčící síly, aby odložily zbraně, přičemž vyjádřil zděšení z pokračujících bojů a zhoršování humanitární situace v této africké zemi.

Papežova výzva přišla den poté, co se súdánská armáda a polovojenské jednotky Rapid Support Forces (RSF) dohodly na sedmidenním příměří, které mělo začít platit od pondělního večera. Od začátku konfliktu 15. dubna byla vyhlášena řada kratších příměří a všechna ztroskotala.

„Je smutné, že měsíc po vypuknutí násilí v Súdánu zůstává tamější situace vážná,“ řekl věřícím, kteří se sešli na Svatopetském náměstí při příležitosti jeho pravidelného nedělního vystoupení.

Súdánská armáda, kterou vede generál Abdel Fattáh Burhán, a RSF, jimž velí Muhammad Hamdan Dagalo, už déle než měsíc svádějí násilný mocenský boj, při němž podle Súdánského lékařského svazu dosud zemřelo přes 800 civilistů.

„Prosím, nezvykejme si na konflikty a násilí a nezvykejme si na válku, prosím,“ vyzýval papež František během svého proslovu.

Podle společného prohlášení, jež vydaly USA a Saúdská Arábie, zprostředkovatelé ujednání z 20. května, by toto příměří mohlo usnadnit „dodávku krizové humanitární pomoci a obnovení nejdůležitějších služeb“. Zastavení palby by v případě oboustranného souhlasu mohlo být prodlouženo.

V prohlášení se uvádí, že na rozdíl od

předchozích příměří bude tento týdenní klid zbraní posilovat „americko-saúdskoarabský a mezinárodně podporovaný mechanismus dohledu na dodržování příměří“. Zároveň bylo poskytnuto i několik dalších podrobností o tom, jakou funkci či roli by měl tento mechanismus plnit.

Za poslední měsíc přestaly ve většině země fungovat právo a řád i základní služby. V Chartúmu je několik čtvrtí bez elektřiny a tekoucí body. Bují rabování.

OSN a lidsko-právní organizace obviňují obě strany z porušování lidských práv, přičemž volají armádu k zodpovědnosti za bombardování obytných oblastí a nemocnic a odsuzují jednotky RSF za napadání civilistů a využívání obytných domů jako operačních základů.

Násilí je nejprudší v hlavním městě Chartúmu a v západní oblasti Dárfúru. Jak uvedla Dárfúrská advokátní komora, skupina právníků zaměřujících se na lidská práva, v pokračujících bojích, které ve čtvrtek 18. května propukly mezi armádou a RSF ve městě Nyala, správním středisku Jižního Dárfúru, bylo zabito nejméně 25 civilistů.

Podle údajů Súdánského lékařského svazu bylo o víkend 20.–21. května zabito víc než 280 civilistů, když RSF a další přidružené jednotky zaútočily na město Geneina, také v dárfúrské oblasti, a střetly se s ozbrojenými obyvateli.

AP News

dokončení ze str. 2

A když se ve vesnici stane nějaké neštěstí, svedou to na postižené dítě a zabijí ho.“

Řeholní sestra dodala, že ji někdy volají z nemocnic, když tam matka nechá postižené dítě. „Stále se snažím, aby se co nejvíce takových dětí dostalo do bezpečí. Moje děti jsou bojovníci modlitby. Při jídle, i když jsou velmi hladové, stojí a čekají, dokud nebudou všichni obslou-

ženi a před jídlem se vždy modlí. Každý den se modlí růženec a když jsem pryč, kdykoli jim zavolám, říkají, že se za mě modlíly.“

Katolická charitativní organizace Pomoc církvi v nouzi (ACN) podpořila výstavbu nového kláštera pro mariánské sestry eucharistické lásky v Ghaně.

Církev.cz

SLOVO KNĚZE

Aby se nezapomnělo...

Je to již deset let (10.9.2013), kdy v Damašku, v řeckokatolické katedrále tehdejší melchitský patriarcha Gregorio III. Laham celebroid mši svatou při pohřbu třech obětí (mučedníků) z Malouly.

7. září, při obsazení tohoto křesťanského městečka ozbrojenými islamisty, kde se ještě mluví aramejsky, tito vtrhli do domů, kde bydleli křesťané a začali ničit a terorizovat. V jednom jimi „navštíveném“ domě byli zrovna čtyři řeckokatolíci, muži Mikhael Taalab, jeho bratranec Antoun Taalab, Sarkis el Zakhm, synovec Mikhaela a jejich příbuzná. Všichni čtyři byli nuceni ke konverzi k islámu a tehdy jim Sarkis odpověděl: „Jsem křesťan a jestli mne chcete zabít, protože jsem křesťan, tak to udělejte.“ Islamisté se chladnokrevně pustili do díla a výsledkem byli tři mrtví a jedna zraněná.

Je snad náhodou, že my si v tento den (7.9) připomínáme mučednickou smrt Melichara Grodeckého, Marka Křisiny a Štěpána Pongrace v Košicích v roce 1619? Také tito tři muži byli zabiti pro svou věrnost katolické církvi (sice ne učedníky Mohameda leč Kalvína). Statečnost a obět mučedníků a všech věrných Kristu a jeho církvi by nám měla připomenout, o co skutečně jde v našem pozemském životě. Ve světle těchto událostí pak vypadají „zápasy“ a „snahy“ o církev „stravitelnější“ pro všechny druhy hříšníků, kteří se nechtějí změnit a ani svých hříchů nechtějí litovat a pro všechny, kteří Kristu nechtějí obětovat nic, poněkud slaboduché. A kontraproduktivní.

Prosme tedy všechny mučedníky o přimluvu, abychom si víru a věrnost Kristu zachovali i v těch nejtěžších zkouškách.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

ZÁVIDÍŠ, ŽE JSEM DOBRÝ?

24. září 2023 – 23. neděle v mezidobí – Mt 20,1–16a

Pseudo-Chrysostom

Správce je Kristus, pro něhož jsou nebe a země jakoby jedním domem a hospodářstvím, kam patří tvorové na nebi, na zemi i v podsvětí. Vinice je jeho spravedlnost, na níž jsou jako vinná réva vysázeny různé druhy spravedlnosti: mírnost, cudnost, trpělivost a další ctnosti, které se obecně nazývají spravedlností. Říká se, že lidé obdělávají vinici; proto se říká, kdo vyšel časné ráno, aby najal dělníky na svou vinici. Bůh vložil svou spravedlnost do našich smyslů ne kvůli sobě, ale kvůli nám. Vězte tedy, že jsme najatí dělníci. Nikdo si nenajímá dělníka, aby dělal jen tolik, kolik sám sní, a tak nás Kristus nepovolal, abychom dělali jen to, co je k našemu prospěchu, ale také k Boží slávě. A stejně jako se dělník stará nejprve o svou práci a teprve potom o svůj každodenní pokrm, tak i my máme hledět nejprve na Boží slávu a teprve potom na svůj vlastní prospěch. A jako dělník věnuje celý den práci svého pána a jen jednu hodinu svému jídlu, tak i my máme věnovat celý svůj čas Boží slávě a jen malou část svým pozemským potřebám. A jako se dělník stydí vstoupit do domu svého pána a žádat o chléb v den, kdy neudělal svou práci, jak se nestydíš vstoupit do církve a postavit se před Boží tvář, když jsi před Boží tváří neudělal nic dobrého?

Řehoř

Nebo má vinař, neboli náš Stvořitel, vinici, neboli celou církev, která od spravedlivého Ábela až po posledního vyvoleného, který se narodí na konci světa, vyhání tolik ratolestí, kolik spravedlivých lidí zrodila. A Pán nikdy nepřestal posílat dělníky, aby učili jeho lid, to znamená, aby se starali o vinici. Snažil se vinici zušlechťovat prostřednictvím dělníků: nejprve otců, pak učitelů Zákona, potom proroků a nakonec apoštolů. Ačkoli dělníkem na této vinici byl každý, kdo jakýmkoli způsobem nebo v jakémkoliv míře konal dobré skutky s pravou vírou.

Wlámská škola: Podobenství o dělnících na vinici (tapiserie cca 1500). Foto: santiago lopez pastor / flickr

Časný byl věk světa od Adama po Noema, a proto se říká: který vyšel časné zrána, aby najal dělníky na svou vinici. Podmínky tohoto najímání připojil, když řekl, že smlouval s dělníky za denár denně.

Kdo tedy žije sám pro sebe a živí se tělesnými rozkošemi, toho je správné napomenout pro odpadnutí, protože nehledá plody Božího díla.

Neboť předkové až do příchodu Páně, jakkoli žili spravedlivě, nebyli uvedeni do království, a tak se jim hodilo reptat v tomto duchu. My však, kteří přicházíme kolem páté hodiny odpolední, po práci nereptáme. Když přijdeme na tento svět po příchodu Prostředníka, jsme uvedeni do království, jakmile opustíme tělo.

Origenes

Celý tento současný věk lze nazvat jediným dnem. Pro nás je dlouhý, ale pro Boha velmi krátký.

Remigius

Neboť sám Pán Ježíš Kristus je správcem

i strážcem vinice, stejně jako on sám je branou i ochráncem. On přijde soudit, aby každému odplatil podle toho, co udělal. Tak svolává dělníky a dává jim odměnu, až budou všichni shromážděni na soudu, aby každý dostal podle svých skutků.

Jan Zlatoústý

Nesmíme však zkoumat všechno v podobstvích tak, jak jsou vyprávěna, ale chápat záměr, pro který byla sestavena, a nic víc v nich nehledat. Neuvádí to tedy proto, aby ukázal, že někteří budou pokoušeni závistí, ale že se těmito lidem dostane tak velké pocty, že by dokonce mohli vzbudit závist u jiných.

Hilarius

A toto reptání dělníků odpovídá bezohlednosti tvrdohlavého lidu, když byl ještě s Mojžíšem.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

JE SLUČITELNÉ BÝT OBČANEM A BÝT KŘEŠŤANEM?

Na různých webech, kde se diskutuje o manželství (především v kontextu rozšíření instituce manželství i na homosexuální páry), se často ze strany křesťanů, kteří nejsou proti tomuto rozšíření, objevuje jedna argumentace. Ve zkrácené podobě si ji můžeme shrnout následovně: Pro mě zůstane manželství, tedy svátost manželství, výlučně heterosexuální, ale jako křesťané nemáme právo mluvit do toho, co si sekulární stát ustanoví.

Tato argumentace však selhává hned dvojím způsobem: za prvé z hlediska občanského a za druhé z hlediska křesťanského.

1. Sekulární povaha státu neznámá, že věřící občané nemohou mluvit do věcí veřejných. Znamená, že žádné náboženské vyznání není preferováno. Všichni, ať už se hlásíme k jakémukoli náboženství, jsme občané a všichni máme stejný hlas. Každý člověk má nějakou soustavu hodnot, nějaké vlastní přesvědčení, nějaké etické zásady apod., a každý je může uplatnit jak při veřejné debatě, tak při veřejném působení, nebo hlasování ve volbách. Žádá se pouze to, aby při tomto projevení vlastního přesvědčení nebylo pošlapáváno právo státu a důstojnost druhých občanů. Rozumné státy pak dokáží pracovat i se situací, kdy v některé věci dojde k zásadnímu střetu téhoto osobního přesvědčení a veřejného zákona. Jde o tzv. výhradu svědomí, kdy jedinec toleruje pro něj nepřijatelnou praxi státu a stát toleruje jedince, který se do této praxe sám nezapojuje (např. odpírači vojenské služby nebo lékaři odmítající provádět potraty). Existuje samozřejmě i možnost radikálnějšího odporu, kdyby stát nutil k něčemu, co nejde ani tolerovat (např. k rasovým vraždám), ale to asi není případ změny konceptu manželství, takže tuto možnost nechme stranou.

Jestliže je křesťan přesvědčen, že manželství je ze své podstaty heterosexuálním svazkem, má to dávat ve veřejné debatě a ve svém hlasování (pokud na něj

dojde) najevo. Má to samozřejmě dělat způsobem rozumným a společensky přijatelným. Podobně má jednat i ten, kdo chce instituci manželství rozšířit i na homosexuální páry. Politický (tedy veřejný) střet těchto pozic se pak případně rozhodne v nějakém zákonném ustanovení vyhlášeném Parlamentem. Všem se líbit nebude, ale kvůli veřejnému pořádku ho budou ti nespokojení tolerovat (a třeba usilovat o jeho zákonnou změnu). Nelze však nikoho vyřazovat z veřejné debaty pouze na základě toho, že jeho postoj vychází z náboženství. Jediné kritérium je, zda je jeho přesvědčení přesvědčivé i pro ostatní občany. Není důležité, jestli je založeno nábožensky, emočně, přírodovědně, psychologicky či kdovíjak ještě. Nepřijatelné by bylo vnucovat ho ostatním jinou silou, než je jeho přesvědčivost ve veřejné debatě.

Někomu se to nemusí líbit, ale takto je nastavena logika našeho společenského a politického demokratického systému. V něm mám možnost rozumně a mírumilovně přesvědčovat druhé o svém pohledu (bez ohledu na to, z čeho můj pohled vychází) a pokud je rozhodnuto, mám povinnost to respektovat (ať už nadšeným přijetím, nebo tolerancí). Z toho plyne první závěr: Jako křesťan mohu a měl bych (je to výraz odpovědné občanské participace) vysvětlovat to, co pokládám za společensky správné, a přesvědčovat o tom ostatní. Že je to inspirováno nábožensky, není pro tuto věc podstatné.

2. Jestliže se jako křesťan upínám na manželství jako svátost a o manželství jako občanskoprávní svazek se nestarám, pak radikálně odděluji přirozený základ a jeho nadpřirozené rozvinutí a naplnění. Existuje klasická teologická maxima, která říká, že to, co je nadpřirozené, nepopírá svůj přirozený základ, ale zdokonaluje ho. Jestliže tedy uvažuji o manželství pouze jako o nadpřirozené (svátostné) instituci a vůbec se nestarám o jeho při-

rozený základ, tak se tím jaksi stavím do pozice falešného angelismu, kdy se soustředujeme pouze na „nebeskou realitu“ a nedbáme o tento svět a jeho přirozené hodnoty a pravidla. Dostáváme se tak nebezpečně blízko extrémnímu dualismu, který tělesné a duchovní nebo přirozené a nadpřirozené nespojuje, ale staví proti sobě. To je ale zdravé křesťanské víře zcela cizí. Tím docházíme ke druhému závěru: Jako křesťané nesmíme podceňovat přirozený základ lidského života a světa vůbec. Milost a nadpřirozené rozvinutí života není totiž pro naši přirozenost něco naprosto odlišného a cizího, ale je jejím rozvinutím a dovršením. Pro svátostný pohled na manželství je tedy přirozený manželský svazek naprosto zásadní věcí. A je velmi podstatné, jak tento přirozený svazek vypadá a jak je společností chápán.

Celá debata o manželství dnes povětšinou ani není debatou, ale spíše „dialogem“ hluchých. Pokud se rozhodneme rezignovat na vysvětlování v situaci, kdy všichni křičí a nikdo nenaslouchá, pak to má (na čas) asi své opodstatnění. Neměli bychom ale rezignovat na zapojení do debaty (v situaci, kdy to smysl má) kvůli nerozumnému oddělování občanské a náboženské stránky našeho života. Nejsou to oddělené a nekomunikující vrstvy naší osobnosti, ale obě si nárokují naši plnou pozornost.

Tomáš Machula

prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.
teolog a filosof, trvalý jáhen, bývalý rektor Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

JEZUITŠTÍ KNĚŽÍ BYLI PRVNÍ, KDO OBJEVIL PŘÍČINU VZNIKU HURIKÁNŮ. PROČ JE TO DŮLEŽITÉ?

To, co jste možná kdy četli o vztahu církve a vědy, je povětšinou zcela nepravdivé.

V červnu začala na severní polokouli atlantická hurikánová sezóna a také nový výzkum ohledně toho, kdo jako první objevil fyzikální zákonitosti vzniku hurikánů. Kdo to byl? Vědci z Tovaryšstva Ježíšova (jezuité).

Rotace hurikánu je důsledkem jevu zvaného *Coriolisův efekt*. Je způsoben kulovým tvarem Země a jejím otáčením. Při rotaci Země nedochází na severním a jižním pólu k téměř žádnému pohybu. Naopak na rovníku rotace vytváří značně rychlý pohyb, protože tamní body oběhnou celý obvod Země za pouhých 24 hodin. Skutečnost, že rychlost pohybu zemského povrchu se mění v závislosti na zeměpisné šířce, znamená, že vzduch proudící směrem k silné oblasti nízkého atmosférického tlaku, se odchýlí na kruhovou dráhu kolem této „níže“, čímž se vytvoří větry, které krouží kolem „oka“ hurikánu s nízkým tlakem.

Gaspard–Gustave de Coriolis vytvořil na počátku 19. století podrobný matematický popis tohoto jevu způsobujícího hurikány. Meteorologové dlouho považovali Georgea Hadleyho za prvního vědce, který tento jev obecně popsal ve svém článku z roku 1735. Ve skutečnosti se však jezuitští vědci zabývali tímto jevem o celé století dříve než Hadley.

P. Guy Consolmagno (z Tovaryšstva Ježíšova, ředitel vatikánské astronomické observatoře) a já jsme nedávno publikovali výsledky výzkumu o jejich práci v *The Catholic Historical Review*, již sto let existujícím vědeckém časopise vydávaném nakladatelstvím Catholic University of America Press.

V 17. století byla pro vědce otázka, zda se Země otáčí, velice důležitá. Mikuláš Koperník tvrdil, že k otáčení dochází. Pro jeho teorii, že Země společně s Venuší, Marsem a dalšími planetami obíhá kolem Slunce, bylo toto otáčení nezbytné.

Vizuální refraktorový teleskop Zeiss ve Vatikánské observatoři v Castel Gandolfo. Foto: H. Aziz KAYIHAN / wikimedia

Zdravý rozum však říkal, že je Země nehybná. Ostatně, pokud žijete poblíž rovníku, žene vás právě teď zemská rotace rychlostí 1 000 mil za hodinu, tedy 1 600 km/h. A i když žijete v severnějších zeměpisných šířkách, stále se pohybujete rychleji než nejrychlejší sportovní auta a mnohem rychleji než jakékoli vozidlo v 17. století. Cítíte však něco? Vůbec nic.

Bible také o Zemi říká, že je nehybná. Žalmista tvrdí, že Bůh postavil Zemi na pilířích, aby „se nehnula navěky a navždy“ (Žalm 104,5).

Bible nemusí být doslovně přesná, říkají svatí

Stoupenci Koperníka tvrdili, že pohyb Země nemůžeme zaznamenat, protože se vše pohybuje společně. Mezitím lidé přinejmenším od dob svatého Augustina ve 4. století po Kr. chápali, že Bibli není třeba vykládat vždy jen doslovně. Augustin říkal, že i když Genesis 1,16 nazývá Slunce a Měsíc „dvěma velikými světly“ na

obloze, nemusí být Měsíc skutečně větší než ostatní nebeská světla. Ostatně již v Augustinově době astronomové věděli, že hvězdy jsou větší než Měsíc. Podobný názor zastával ve 13. století i svatý Tomáš Akvinský. Napsal, že Genesis 1,16 hovoří o tom, jak se nám nebeská tělesa jeví: „ač jsou hvězdy větší než Měsíc,“ píše v *Sumě teologické*, „pokud jde o smysly, je jeho zdánlivá velikost větší“.

Stejný přístup lze použít i v případě rotace Země. Biblické verše, které o Zemi říkají, že se nepohybuje, lze vykládat tak, že popisují situaci takovou, jak *se nám jeví*. Platilo však pravidlo, že s tímto přístupem je nutno zacházet obezřetně. V roce 1612 Galileo odhalil pomocí svých dalekohledů mnoho nových věcí a začal obhajovat Koperníkovy myšlenky. Požádal kardinála Carla Contiho, aby mu sdělil svůj názor na Písmo a Koperníka. Conti odpověděl, že Koperníkův stoupenec se může vypořádat se slovy Bible, která naznačují, že Země je nehyb-

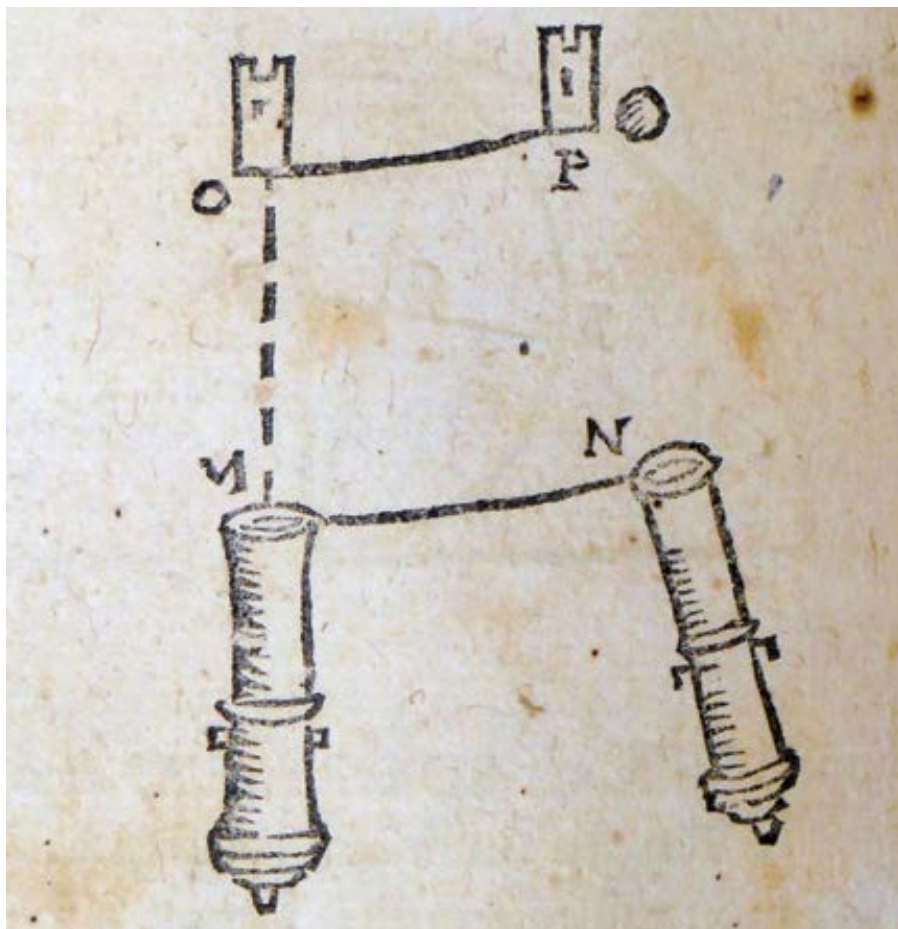

Diagram Coriolisovy síly. Foto: Cursus seu Mundus Mathematicus (1674)¹

¹ Diagram P. Clauda Françoise Millieta Dechalese, znázorňující dělo, které vystřeluje koule na cíl na severu. Zatímco koule letí k cíli, jsou dělo i cíl unášeny zemskou rotací směrem na východ. Protože je dělo umístěno blíže rovníku, vzdaluje se. Stejně tak koule, která spolu s dělem sdílí pohyb východním směrem. Proto koule proletí východně od cíle, přestože dělo mířilo přímo na cíl. Tento diagram pochází z jedné z knih P. Dechalese, která se nachází ve sbírce knihovny Vatikánské observatoře. Stejně vysvětlení Coriolisova efektu, který je základem meteorologických jevů, jako jsou hurikány, lze nalézt v moderních učebnicích.

Vatikánská observatoř

ná, tím, že Písmo svaté „hovoří v souladu s běžným způsobem vyjadřování obyčejného člověka“. Dodal však, že „takovýto výklad nelze připustit, aniž by byl velmi nutný“.

Kardinál Robert Bellarmine řekl Galileovi v podstatě totéž. Na slovech Písma záleží, a proto se neopouští jejich prostý, doslovný smysl, není-li to *skutečně nutné*. Tedy pokud není pochyb o tom, že prostý smysl neobstojí, jako v případě „velikých světél“ v knize Genesis (a jako na jiných místech Bible, například v Malachiášovi 1,3, kde Bůh, který je láska, říká: „Ezaua [Jákovova bratra] jsem však nenáviděl“).

Bylo tedy *nezbytné* opustit prostý smysl biblického popisu nehybné Země

a pohybujícího se Slunce? To je vědecká otázka. Přes všechno, co bylo řečeno o vztahu vědy a náboženství v „koperníkovské revoluci“, jednalo se v posledu jen o záležitost vědy.

Jezuité se zabývají vědou

Nad vědeckou otázkou rotace Země se v 17. století zamýšleli jezuité jako P. Christoph Scheiner, P. Giovanni Battista Riccioli a P. Claude François Milliet Dechales. Uvažovali o tom, co by se dělo, kdyby se Země otáčela. Uvědomili si, že pokud by se otáčela, vše by se ve skutečnosti nepohybovalo společně. Pochopili, že rovník by se pohyboval rychleji než póly. Scheiner, Riccioli a Dechales každý

přispěli svým dílem k celkovému obrazu a své myšlenky publikovali v různých knihách (Scheiner v roce 1614, Riccioli v roce 1651, Dechales v roce 1674). Neuvážovali o vzduchu a větru proudícím různými směry, ale o projektilích, jako jsou dělové koule, vystřelované různými směry.

Objeví Coriolisův efekt. Zajímavé je, že podle jejich názoru by tento efekt měl existovat, pokud by se Země otáčela. Domnívali se však, že ve skutečnosti neexistuje. Jeho neexistence byla podle nich vědeckým argumentem proti Koperníkovi a ve prospěch nehybné Země. (Přijali model vesmíru, který vypracoval astronom Tycho Brahe a který byl v souladu s novými teleskopickými objevy, například s těmi, které učinil Galileo, a který předpokládal nepohybující se Zemi.) Odhalit Coriolisův efekt u projektilů je překvapivě obtížné. Dokonce i moderní učebnice, které dnes používají studenti přírodních věd, mají tendenci zveličovat vliv, který má tento efekt na projektily (více o tom, co jsme s P. Guyem v této souvislosti zjistili, najdete v časopise *Physics Today*).

Žádné institucionální spiknutí se nakonec nekonalo

Proč je to dnes tak důležité?

Je to důležité, protože mnoho lidí dnes o vědě uvažuje v pojmech mýtického konfliktu mezi náboženstvím a vědou a domnívají se, že se jednalo o jakési spiknutí. Znovu a znovu můžete číst o tom, jak v době koperníkovské revoluce „církve“ údajně odmítala vědecké objevy nebo se stavěla proti vědě obecně; církevní představitelé se prý odmítali dívat do dalekohledů atd. Šlo, jak se tvrdí, o rozsáhlé institucionální spiknutí s cílem potlačit Pravdu, a to vše proto, že nové vědecké myšlenky odporovaly prostému výkladu Bible. To vše je nepravdivé. Pokud nechceme, aby se dnes lidé obraceli ke konspiračním teoriím o institucích skrývajících vědeckou pravdu (ohledně vakcín, UFO, klimatických změn atd.), musíme přestat tvrdit, že právě něco takového se dělo na samém počátku moderní vědy. Faktem je, že jezui-

dokončení na str. 9

NE KRISTUS BEZ KŘÍŽE!

Svátek Povýšení sv. Kříže je spojen s konkrétním fyzickým předmětem, Kristovým křížem, který byl zčásti uchováván v Jeruzalémě a zčásti v Římě.

Objev autentické relikvie, příčného břevna sv. kříže, hřebů a tabulky (neboť vertikální kůl stál na svém místě trvale), je podle zprávy sv. Ambrože připisován matce císaře Konstantina sv. Heleně. Ke křesťanství se obrátila v pozdním věku, ale o to horlivější byla. Nechala postavit spolu se svým synem Konstantinem hodně bazilik. Vydala se také na pouť do Svaté země, kde v roce 325 při výzkumech okolo svatých míst narazili její lidé 13. září na hrobovou komoru poblíž Golgoty, v níž byly zbytky tří křížů, přesněji řečeno oněch příčných břevn. Právě břevno prý identifikovali podle zázraku uzdravení nemocné ženy, která se ho dotkla. Část odvezla do Říma, kde tyto relikvie předal císař papeži a od té doby se uchovávají v římské bazilice Santa Croce in Gerusalemme, která je pro nás zajímavá i tím, že byla titulární bazilikou kard. Vlka.

Ostatní části sv. kříže zůstaly v Jeruzalémě, odkud je po dobytí Jeruzaléma v roce 614 zčásti odvezli Peršané. O 14 let později je císař získal zpět. Došlo k tomu 14. září, které se podle *Legenda aurea* slaví jako znovuzískání sv. Kříže. Jak už to bývá, relikvie nezůstávají obvykle dlouho pohromadě, takže i v Praze máme ve svatovítském pokladu 1 hřeb a nedávno se slavnostně prezentovalo nalezení části hřebu v milevském klášteře, i když tam jde asi jen o dotýkanou relikvii, nicméně sahající podle radiokarbonového datování relikviáře až do 4. století.

Jak už bylo řečeno, tento svátek je spojen s konkrétním předmětem, nikoli s ideou nebo symbolem kříže. Proč taková úcta ke Kristovu kříži jako fyzické věci? Odpověď není složitá, ale je velmi důležitá. Je to nástroj spásy a vlastně to nejdůležitější, co nám na fyzické rovině po Ježíšovi zůstalo, neboť z pochopitelných důvodů nemáme a nikdy mít nemůžeme jeho tělesné ostatky. To by všechno ale mohla být jen věc vnější úcty,

Foto: Jiri Vopalensky / Člověk a Vira

jakou prokazujeme v muzeích jiným starým a vzácným předmětům. Tento předmět, toto dřevě, je ale pro naši víru nikoli muzejním exponátem, ale zásadním předmětem, který nás varuje před jakýmsi idealizováním nebo dematerializací kříže a staví nám před oči reálné tělesné utrpení našeho Spasitele.

Fulton Sheen, biskup působící ve 2. polovině 20. stol v New Yorku a Rochesteru, výborný kazatel a rozhlasový a televizní apoštol, jednou v době vrcholné studené války krátce a geniálně poznamenal, že:

Rusko je kříž bez Krista a USA jsou Kristus bez kříže.

Na jedné straně utrpení bez smyslu a transcendence, na druhé straně „ochocení Bůh“, kterého není třeba brát příliš vážně. Podívejme se na toto dvojí nebezpečí podrobněji.

Mohlo by se zdát, že kříž snižuje božskou důstojnost Krista. Na první pohled na tom něco je, ale jak víme, často je pro nás možné lidskými prostředky vyjádřit božskou dokonalost jen pomocí určitého

paradoxu, např. když říkáme, že božská pošestlost je moudřejší než lidská moudrost. Jak se čte v listu Filipánům, Kristus Ježíš:

má božskou přirozenost (což znamená nejvyšší dokonalost)

ale nelpěl na to a zřekl se sám sebe a přijal přirozenost služebníka (což znamená, že se nám přiblížil tím nejvyšším možným způsobem)

a stal se člověkem

Ponížil se až k smrti, a to k smrti na kříži (jinými slovy: zemřel desivým způsobem)

a proto ho Bůh povýšil (tím se vrátíme zpět k jeho božství, které tak zdůrazňujeme)

Kristus je tedy vždycky Kristus ukřižovaný.

Připomeňme si Apoštola Pavla, který říká: *My kážeme Krista ukřižovaného. (1 Kor 1, 23). Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného. (1 Kor 2, 2). Vy poštelil Galatští, kdo vás to obloučil*

Foto: Vladimír Liška / Člověk a Víra

– vždyť vám byl tak jasně postaven před oči Ježíš Kristus ukřižovaný! (Gal 3, 1).

Oslava utrpení bez Krista je pouhou oslavou bolesti a deprese. Může být třeba opěvována jako hloubka národní duše, ale deprese zůstává depresí, i když ji pozlatíme. Na druhé straně je Kristus bez kříže je „uchočený Bůh“ (abych si vypůjčil frázi C. S. Lewise z *Letopisů Narnie*). Takový bůh s malým „b“ je průvodce nekonfliktním světem, estetický doplněk již tak bezproblémového života a světa. V jistém smyslu slova Fultona Sheena platí i s tím, komu tato pojetí Krista a kříže připisuje. Rusko, kde je děsivé procento potratů, alkoholismu, sebevražd, nespravedlnosti a násilí, se utápí ve snění o významu sebe sama, smyslu své národní deprese a nefunkčnosti, které pozlacuje řečmi o duchovním smyslu toho všeho. Západ (nejen USA) se zase

přestává zpovídat, chce měnit morální zákony, aby vůbec nekomplikovaly náš hedonický život, vykládat jinak nepohodlné texty Písma a církevní nauky apod. A my jsme nejen v tomto ohledu součástí západu.

Proto je připomínka kříže pro nás tak důležitá. Musíme korigovat naše vychýlení na stranu „Krista bez kříže.“ Vykoupení není zadarmo, Kristus za ně zaplatit strašlivou cenu. Naše bolest může mít smysl, pokud má účast na Kristově kříži. A naše zbožštění neboli pozvednutí se k Bohu, začíná přijetím kříže.

Císařovna matka Helena, která odjíždí na pouť, aby našla Kristův kříž, je tedy vlastně nejen historická událost, ale má i svou „druhou vrstvu“, tedy svůj duchovní význam. Opravdové křesťanství totiž začíná poutí vedoucí k nalezení kříže a jeho vyvýšení. Kristus vyvýšený

(vzpomeňme, že Bible tento eufemismus často používá k vyjádření Krista ukřižovaného) táhne všechno k sobě.

Kříž v sobě shrnuje vše: Kristus. Utrpení a smrt, které mají vykupitelskou sílu. Modlitba, kterou vyjadřují rozepjaté ruce. Vzkříšení – jak bývá často na obrazech symbolicky spojujících smrt a zmrtvýchvstání znázorňován Kristus na kříži jako již oslavený – s rozepjatými rukama a stoupající vzhůru.

Vezměme si tedy kříž jako svůj životní program: Najdeme sami pro sebe Krista ukřižovaného a s ním spojený smysl utrpení. Přijmeme hlouběji naše vykoupení a postavme si před oči plnost božství Krista, které se skrze jeho utrpení, smrt a vzkříšení ukazuje. A berme to vše jako cestu k vyvýšení, tj. ke spáse. Jinými slovy, naším programem ať je Kristus ukřižovaný.

Ne kříž bez Krista!

Ne Kristus bez kříže!

Ne kombinace obojího (někdy utrpení bez Krista a někdy „uchočený Bůh“, kdy stále zůstává Kristus a kříž oddělen), ale: Kristus ukřižovaný.

Tomáš Machula

prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.
teolog a filosof, trvalý jáhen, bývalý rektor Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

dokončení ze str. 7

itští vědci v té době uvažovali o pohybu Země vědecky, a to způsobem, který, jak se ukázalo, značně předběhl svou dobu.

Je to důležité také proto, že to názorně ukazuje, jak důležité je znát historii. Na přelomu 19. a 20. století zkoumal Coriolisův jev jiný jezuita, P. Johann Georg Hagen. Byl prvním jezuitou, který se stal ředitelem Vatikánské observatoře. Prováděl nové experimenty a postavil nové pří-

stroje ke studiu tohoto jevu. Dělal to přímo ve Vatikánu. Svou práci vydal knižně a představil ji ostatním vědcům. Nikdy se však nezmínil o práci svých jezuitských předchůdců, otců Scheinera, Riccioliho a Dechalese. Jejich práce byla zapomenuta, a to i mezi jezuitskými vědci. Toto zapomenutí vytvořilo prostor pro mýty.

Až tedy uslyšíte o hurikánech a větrech, vzpomeňte si na otce Scheinera, Riccioliho a Dechalese. Před čtyřmi sty lety promýšleli fyzikální teorii vzniku

hurikánů.

Christopher M. Graney
Aleteia
Přeložil Pavel Štíčka

Christopher M. Graney
astronom a historik Vatikánské astronomické observatoře

VATIKÁN VYDÁVÁ PASTORAČNÍ ÚVAHU O KŘEŠŤANSKÉM ZAPOJENÍ V SOCIÁLNÍCH MÉDIÍCH

Text poukazuje na potřebu ticha a toho, aby si školy, rodiny a komunity vyčleňovaly čas, kdy se lidé odpoutají od digitálních zařízení.

Pozor pozor, #CatholicTwitter a bojovníci u klávesnice, Vatikán vydal doporučení, jak lépe „milovat svého bližního“ na sociálních sítích.

Dvacetistránkový text *„Na cestě k plné přítomnosti: Pastorační úvaha o zapojení v sociálních médiích“*, vydaný 29. května, se věnuje výzvám, jimž křesťané čelí při využívání sociálních sítí.

K tématům, kterým se tato úvaha věnuje, patří přetížení informacemi, neustálé projíždění textů na obrazovce, neschopnost věnovat druhým plnou pozornost, působení v roli „influencera“, vydávání svědectví o Kristu, „digitální detox“, potřeba ticha, soustředěné naslouchání a budování společenství v roztržitém světě.

„Jedním významným kognitivním problémem digitální kultury je ztráta naší schopnosti do hloubky a cílevědomě přemýšlet,“ varuje. „Očima přejíždíme po povrchu a zůstáváme na mělčině, místo abychom do hloubky promýšleli fakta.“

Tento dokument vydalo vatikánské Dikasterium pro komunikaci a podepsali ho jeho laický prefekt Paolo Ruffini a argentinský tajemník dikasteria Mons. Lucio A. Ruiz, kteří citují řadu proslovů papeže Františka z dřívějších Světových dnů komunikace.

Text „není míněn jako přesná ‚směrnice‘ pro pastorační službu“, objasňuje dikasterium, nýbrž se snaží podpořit společné zamyšlení nad tím, jak na sociálních sítích pěstovat smysluplné a pečující vztahy.

Kradou naši pozornost

Vatikánská pastorační úvaha formuluje jako princip, že způsob, jak sociální média od lidí neustále vyžadují pozornost, „se podobá procesu, kdy do srdce člověka vstupuje pokušení a odvádí jeho pozornost od jediného slova, které je

Foto: pixabay

opravdu smysluplné a životodárné, od Slova Božího.“

„Různé webové stránky, aplikace a platformy jsou nastaveny tak, aby těžily z naší lidské touhy po uznání, a neustále bojují o pozornost lidí. Samotná pozornost se stala velmi ceněným aktivem a komoditou,“ píše se v dokumentu.

„Místo abychom se soustředili na jednu věc po druhé, naše neustálá částečná pozornost rychle přeskakuje z jednoho tématu na druhý. Ve stavu ‚trvale na příjmu‘ čelíme pokušení okamžitě vystavovat příspěvky, protože jsme fyziologicky závislí na digitální stimulaci, kdy stále chceme nějaký další obsah, a tak donekonečna projíždíme texty na obrazovce a jsme frustrováni, když právě nenarazíme na nic nového.“

Text poukazuje na potřebu ticha a toho, aby si školy, rodiny a komunity vyčleňovaly čas, kdy se lidé odpoutají od digitálních zařízení.

Upozorňuje, že prostor pro „soustředěné naslouchání, pozornost a rozlišování pravdy se stává vzácným“.

„Bez ticha a prostoru, kde můžeme

zvolna, do hloubky a smysluplně přemýšlet, nám hrozí, že přijdeme nejen o kognitivní schopnosti, ale také o hloubku našich interakcí, a to jak s lidmi, tak s Bohem.“

Nástrahy sociálních médií

Dokument varuje před „nástrahami“, kterým je třeba se na sociálních sítích vyhýbat, jako jsou agresivní a negativní projevy, sdílené pod „pláštěm anonymity“.

„Na cestách digitálních platform zraňuje mnohé lidi rozdělení a nenávisť. Nemůžeme si toho nevsímat. Nemůžeme jen mlčky procházet kolem. Máme-li digitální prostředí polidštit, nesmíme zapomínat na ty, kteří ‚zůstali vzadu‘. Co se děje, uvidíme, jen pokud se budeme dívat z perspektivy zraněného muže v podobnosti o milosrdném Samařanovi,“ píše se zde.

Text si také všimá toho, jak může algoritmicizovaná personalizace obsahu potvrdit názory lidí, aniž by byli vystaveni jiným myšlenkám, což někdy může vést k „povzbuzování extrémistických projevů“.

Zároveň vznáší obavy z toho, jak firmy vlastníci sociální média jednají s lidmi jako s komoditami, jejichž „profily a údaje

jsou na prodej“. Text zdůrazňuje, že sociální média „nejsou zadarmo: platíme minuty své pozornosti a byty svých údajů“.

Text dodává: „Zvyšující se důraz na šíření a výměnu poznatků, údajů a informací vyvolává určitý paradox: ve společnosti, kde hrají zásadní roli informace, je stále obtížnější ověřovat si zdroje a přesnost informací kolujících v digitálním světě.“

Z „influencera“ svědkem

Text poukazuje na to, jak by si „každý křesťan měl uvědomovat svůj potenciální vliv, nehledě na to, kolik má sledujících“.

„Naše přítomnost na sociálních sítích se obvykle zaměřuje na šíření informací. V tomto ohledu je třeba, aby se nápady, vyučování, myšlenky, duchovní úvahy apod., které na sociálních sítích předkládáme, držely křesťanské tradice,“ uvádí dokument.

Doporučuje, aby se křesťané snažili být na sociálních sítích „reflexivní, nikoli reaktivní“, aby to, jak jednájí s druhými on-line, bylo samo o sobě svědectvím.

„Všichni bychom si měli dávat pozor,

abychom neupadli do digitálních pastí, schovaných v obsahu, který je záměrně určen k rozněsání konfliktů mezi uživateli vyvoláváním rozhořčení nebo emocionálních reakcí,“ varuje. „Musíme dbát na to, abychom nešířili obsah, který může působit nedorozumění, zhoršovat rozdělení, podněcovat konflikt a prohlubovat předsudky.“

Text křesťany vybízí k zamyšlení také nad otázkou, zda se svými příspěvky na sociálních sítích snaží získat „sledující“ (dosl. následovníky) pro sebe, nebo pro Krista.

„Co znamená být svědkem? Řecké slovo pro ‚svědek‘ je *martys*, z něhož je odvozeno anglické *martyr*, mučedník, a lze říct, že někteří z nejvlivnějších ‚křesťanských influencerů‘ byli mučedníci,“ vysvětluje dokument.

Nabádá lidi, aby pamatovali na to, že „ve chvíli nejsilnějšího projevu Boží slávy neexistovaly žádné ‚lajky‘ a téměř žádní ‚sledující‘! Logika evangelia všechna lidská měřítka ‚úspěchu‘ relativizuje“.

„Právě v tomto smyslu můžeme lépe

pochopit slova velkého Jana Křtitele, prvního svědka o Kristu: „On musí růst, já však se menšit“ (J 3,30). Stejně jako tento Posel, který své učedníky vyzýval k následování Krista, nemáme ani my usilovat o „sledující“ pro sebe, nýbrž pro Krista. Evangelium můžeme šířit jedině tak, že budeme utvářet společenství, které nás spojuje v Kristu, a toho dosáhneme následováním Ježíšova příkladu v jednání s druhými.“

Courtney Mares
National Catholic Register
Přeložila Alena Švecová

Courtney Mares
římská korespondentka pro CNA
a EWTN

DOBRODRUŽSTVÍ ŽIVOTA V KRISTU

„Ježíš je Pán“ je nejstarší a nejprostší v Písmu zaznamenané křesťanské vyznání víry.

Sv. Pavel v jedné ze svých vysoce uznávaných definic křesťanského života popisuje věřícího jako toho, kdo žije, či existuje, „v Kristu“. Na druhou stranu hovoří o přebývání božských osob v nitru věřícího: „Kristus ve vás, naděje slávy“ (Ko 1,27 ČSP).

Veškerá věroučná a morální tradice Církve je pouhým vyjádřením – slovy a zásadami – toho, co tato kerygmatická zkušenost bytí „v Kristu“ znamená; této zkušenosti a identitě slouží a „vykládá“ je. Rozhodně tuto identitu nenahrazuje ani si ji nepodřizuje. Právě to má na mysli *Dei Verbum*, když říká, že učení Církve „není nad Božím slovem“, nýbrž tomtuto zjevenému Slovu slouží. Věřoučná a morální tradice Církve této zkušenosti a identitě propůjčuje svůj hlas a zároveň je uchovává.

Nedávné výzvy – z některých biskupských konferencí a od vysoce postave-

ných duchovních (dokonce i kardinálů) – k přehodnocení církevního učení, zejména v otázkách sexuální morálky, mě zarážejí jako strašlivě riskantní. Odmítavý postoj k zavedenému učení Církve (ať už z touhy po „otevřenosti“, nebo po „větším dosahu“) není jen nebezpečný; takováto radikální změna či úplné opuštění živé morální tradice by nás ničivě odtrhly od naší identity v Kristu.

Katolíci musí sami sebe chápat nikoli především jako zastávce určitého souboru pevných přesvědčení a jako žijící podle zavedených církevních „pravidel“, ale spíš jako ty, kdo žijí v Kristu jako nové stvoření. Křesťanství představuje zkušenost tohoto nového života milosti. Veškeré učení Církve, v otázkách víry i morálky, pouze přináší vyjádření pro tuto zkušenost a nadpřirozenou identitu jako nového stvoření, identitu, která je křtem a biřmováním ustanovena tak, že ji nelze

smazat ani zrušit (byť je žel možné ji ignorovat nebo odmítnout). Tato skutečnost neoslabuje ani nesnižuje důležitost věroučných prohlášení a morálních zásad, ale spíš zvyšuje jejich důstojnost a jejich požadavky, kdy dosvědčuje jejich skutečný účel a utváří pro ně živý kontext. Vytržené z tohoto nového života v Kristu mohou být odmítány jako pouze zvenčí vnucené a nahodilý soubor „pravidel“ chování, zavedený autoritou, jejíž morální hlas oslabují vnitřní osobní selhání či nezpůsobivost a který poškozují útoky zvenčí.

Obdobně to platí i v pastoraci. Když se setkávám s páry, které se připravují na vstup do manželství, mám ve zvyku používat v souvislosti s církevním učением o manželství a zvláště s jeho morálním rozměrem (například ohledně soužití bez sňatku nebo umělého oplodnění) výrazy jako „evangelium nás zve“, „Ježíš nás vyzývá“ či „takhle vypadá nový život

v Kristu“. Nezačínám slovy „Církev učí“ nebo „magisterium tvrdí“ – ne proto, že by to nebylo pravda, nýbrž kvůli tomu, jak bude pozvání ke změně směru vnímáno. To, co Církev učí, samozřejmě není nic jiného než evangelium, učení Ježíše Krista. Současní posluchači však v autoritě Církve vnímají spíš jen lidskou instituci či hlas, jehož nedostatky až příliš dobře znají. Když začínám tím, jak Ježíš rekapituluje evangelium, jde o pozvání od živé osoby k novému a neustále se prohlubujícímu životu ve vztahu s ní. V Janově evangeliu Ježíš na otázku „Kde bydlíš?“ odpovídá: „Pojďte a uvidíte!“ V Markově evangeliu se od těch, kdo jsou pozváni k hlubšímu učednickému vztahu s Ježíšem, žádá, aby „byli s ním“. Církev je samozřejmě jeho Tělo, a tak je neméně oprávněně mluvit o tom, k čemu je zve Církev, nicméně ekleziologická představitelství mnoha katolíků je až příliš často mdlá a Církev chápou jen jako jednu další křehkou lidskou instituci, která (mezi mnoha dalšími) soutěží o jejich oddanost. Zvat jednotlivce k hlubšímu učednickému vztahu s Ježíšem tedy vlastně znamená zvat je k hlubší účasti na životě Církve, včetně její výrazné a jistě také náročné výzvy k obrácení: Život v Kristu a život v Církvi jsou jedno a totéž.

Volání po změně či opuštění požadavků evangelia vykazuje oddělenost či odtrženost nauky od života, dogmatu od zkušenosti, teologie od spirituality. Jedním z velkých darů teologického návratu ke zdrojům (označovaného jako nová teologie) 20. století bylo nové ujiš-

Giovanni Francesco Barbieri: Kristus a Samařanka (cca 1640-1641)

tění o jednotě a sounáležitosti teologie a spirituality, opětovné potvrzení dávné křesťanské intuice, že evangelium může člověk plně pochopit jedině tak, že ho i s jeho požadavky nejprve přijme, a když pak začne do větší hloubky chápat pravdivost a krásu učení, žít podle něj se pro něho stane pokud ne hned snadnějším, pak to alespoň dělá s větší láskou i věrností a zároveň také nese víc ovoce. Dobře to vystihl Henri de Lubac: „Pokud je dogma dokonalou normou veškerého duchovního života, je tomu tak jedině proto, že autentický duchovní život není nic jiného než dogma *in actu*.“

Být učedníkem, žít v Kristu a jako součást jeho těla, je, jak s oblibou říkával zesnulý papež Benedikt, dobrodružství. Je to život, radost a silná zkušenost, že je člověk milován a zachráněn. Předpo-

kládat, že tuto zkušenost a identitu lze doktrinálně či morálně odříznout od samotného vyjádření jejich podmínek, je nebezpečné. V konečném důsledku nás to reálně vytrhuje z našeho místa v Kristu, ničí to naši duši a falšuje to Ježíšovo evangelium.

Michael Heintz
First Things

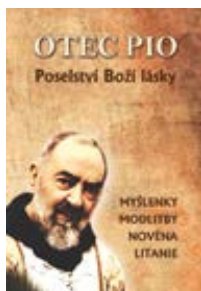
Přeložila Alena Švecová

Msgr. Michael Heintz
profesor v kněžském semináři

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Otec Pio: Poselství Boží lásky

Krátká zamyšlení sv. Pia z Pietrelciny o lásce, utrpení, kříži apod., doplněná o známou modlitbu „Zůstaň se mnou, Pane“ a dále nověnu a litanie k tomuto oblíbenému světcí.
Brož., 48 s., cena 35 Kč

Velký diář na rok 2024 s liturgickým kalendářem

Diář ve formátu A5 (modrá a zelená varianta) obsahuje údaje civilního i církevního kalendáře, včetně liturgických čtení, antifon k žalmům a odkazů na denní modlitbu církve, myšlenku na den a na začátku každého měsíce jsou uvedeny úmysly Apoštolátu modlitby.
Váz., 392 s., cena 229 Kč

NEŠŤASTNOST VE SLUŽBÁCH ŠPINAVÉ EKONOMIKY

Reflexe k výzvě 66 firem českému premiérovi ohledně tzv. „manželství pro všechny“

Některé velké obchodní společnosti udeřily na českou vládu svým akcentem na prosazení tzv. „manželství pro všechny“. Zkusme pouvažovat, co je k tomu vede. Důvodů může být více, a já bych rád vypíchl jeden z nich, tedy postupně:

- Jedním z důvodů, který už obdobně komentovala Aliance pro rodinu, je, že velkému businessu vadí, když se žena vzdává své kariéry k roli matky, protože tím vynakládá svou energii jinde než ve prospěch svého žárlivého zaměstnavatele. Totéž lze říci o otcích, pro něž není job pupkem světa, ale zdrojem obživy rodiny. V podstatě jde o akcent na vysoký stupeň vytěžování lidí jako výrobního faktoru (práce). Lidé, kteří netvoří tradiční rodiny – rozuměj manželé (muž a žena) + děti –, vychovávají statisticky významně méně dětí, tudíž odvedou víc práce v zaměstnání a jsou vlastně ideálními „mrvenci-dělníky“. Lidé tohoto údělu se firmám hodí, a proto je preferují.

- Dalším důvodem může být poziční boj. Dovedu si představit i zájem nadnárodních korporací na slabosti vlád národních států. Je představitelné, že aktuální výzvou zúčastněné firmy jen používají předmětné téma jako dílčí nástroj ve svém dlouhodobém úsilí o to, aby vlády byly vůči nim bezzubé či poddajné. Tzv. „manželství pro všechny“ je téma v tomto směru obzvláště účinné – vláda zaměstnaná kulturní válkou a demografickými problémy nemá elán na dostatečný dohled nad hospodářskou soutěží a ochranou spotřebitele...

- Mezi důvody může být i strach. Strach o to, že se v komunitě úspěšných, sebevědomých a vlivných, do níž patřím a z níž mi plynou velké výhody, prospěch a zisky, shodím narážkami na – řečeno opisem – císařpánovu nahotu. Držení huby a kroku je vždy momentálně pohodlnější než disintování, jak na úrovni jednotlivců, tak na úrovni společností. Ozvat se bolí.

- Zatímco první tři důvody mají (hlubší či mělčí) oporu v ekonomicky racionálním a morálně indiferentním přístupu, čtvrtý důvod je jiný: Výzva totiž může být projevem zdegenerovanosti prostředí těchto firem a na jimi vyjádřený akcent lze nahlížet jako pošestilost či blbou módu, která před kalkulačkou (a natož před svědomím) neobstojí – prosazování jakékoli politiky, která má za následek úbytek obyvatelstva, se logicky musí projevit i na prosperitě firem. Zdá se, že je preferováno pohodlí a bohatství současného personálního obsazení firem před dlouhodobou stabilitou a skutečně odpovědným řízením.

- Poněkud stranou si lze klást otázku, proč za výzvou stojí právě 66 firem, a ne třeba 64 nebo 71. Možná má ty šestky v oblíbenosti výzvy Vodafone (viz. jeho logo) nebo jiný zadavatel této kampaně (Zj 13,18). Každý o tom uvaž po svém.

- Já se chci držet ale pragmatičtějšího úhlu pohledu, a tím se dostávám k tomu, co chci zdůraznit. Důvodem výzvy totiž může být i důmyslný marketingový tah. (Následující řádky jsou postaveny na křesťanské premise, že jádrem štěstí člověka je uskutečňování Boží vůle.)

Cílem každé obchodní kampaně je zpracovat osloveného tak, aby se stal zákazníkem – aby koupil, aby nakupoval. Nejlépe často, hodně a rád. Obchodní řetězce zcela spolehlivě vědí, že více utratí ten, kdo není na nákup dostatečně koncentrován – ten, komu se valí v nákupním centru do uší dotěrná hudební kulisa (mimochodem dělají to už i u stojanu na benzínce, nevím k čemu, moje nádrž víc nepobere), důchodce opitý slevou z letáku, maminka obklopená kňourajícími dětmi, telefonující chlapík apod.

Ideální zákazník je tedy osoba odtržená od přítomnosti a od svých přirozených potřeb. Nejsem-li zakotven v přítomnosti a nejsou-li naplněny mé přirozené potřeby, jsem nešťastný a po-

třebuji to nějak kompenzovat, třeba nakupováním (věcí, zážitků a leccého, po čem bych normálně neprahl). Opačně: Jsem-li ve svém životě skutečně šťastný, má potřeba nakupovat je redukována na nezbytné minimum. Nešťastnost je pro obchodníka optimálním rozpoštěním zákazníka.

A jsme u toho – hlas businessu prosazující homosexualitu či dokonce pohlavní tranzici vlastně míří k upevnění člověka v jeho nepřirozené poloze, poloze nešťastné a závislé, tedy také poloze nakupující. V tomto směru tento hlas táhne za jeden provaz s ďáblem, který dělá vše pro to, aby člověk neplodil a nemnožil se – neuskutečňoval Boží plán. To je špinavá ekonomika.

Nakonec si potřebuji rýpnout do uctívačů bůžka ESG: Pokud by všichni žili svůj osobní život v souladu se svým svědomím a přirozeností šťastně, spotřeba lidstva by dramaticky klesla a přestala by se vyrábět a poskytovat ta přezávratná spousta pitomostí ke kompenzaci lidské nešťastnosti. Tím by výrazně ubylo náporu na přírodní zdroje a planeta, klima, biodiverzita, udržitelnost a příroda by chrochtaly blahem. Nejsem naivní idealista, ale trvám na tom, že ideály jsou jako kompas a je zásadní, zda se směřuje, kam ukazují, nebo opačně.

Na závěr by se tedy dalo zvolat: Vodafone, Škoda, Prazdroji (a vy ostatní) – a komu tím prospějete?

Panu premiérovi přeji moudrou reakci.

Vojtěch Macek

Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy

VÍC, NEŽ MŮŽEME UNĚST?

„Bůh nám nedává víc, než můžeme unést.“

Tak to alespoň říkají mnozí křesťané tváří v tvář zkouškám či ztrátě. Opravdu to ale pomáhá? A je to pravda? Domnívám se, že to velkou pomocí není a že to je pravda jen částečně.

Před časem jsem psal o tom, jak je důležité učit se čelit smutku – čemuž se máme sklon vyhýbat. V případě našeho vlastního zármutku to je samo o sobě dost těžké. Raději bychom se co nejvíc zaměstnali, snažili se najít nějaké řešení nebo svou bolest něčím utopit, než abychom čelili síle svého smutku. Ještě těžší to však je, když se setkáme s bolestí druhých lidí. Tehdy vyslovujeme nejrůznější rady a klišé.

Nejprve se budeme snažit situaci nějak vyřešit – pokud se zdá, že nějaké řešení existuje. „Velkoryse“ nabídneme pomoc, doporučíme nějakou knížku či podcast, popřípadě trápení dotyčného porovnáme s naším vlastním nebo se strastmi nějakého našeho známého. Chytíme se čehokoli, co by tu bolest mohlo zahnat, protože ji nechceme cítit a rozhodně si nechceme připadat bezmocní.

V některých případech (u tragédií nebo úmrtí) nemůžeme udělat nic. Když hledání řešení nefunguje, začneme se chytat oblíbených frází. Určitě jedna z nich zapůsobí jako kouzelná hůlka, která ten pocit bezmoci zažene. Jistě nějaká dotyčnému pomůže cítit se líp, takže se uleví i nám.

Jsou tato klišé užitečná? Ne, řekl bych, že ne. Často působí tak, že „obviňují oběť“ nebo zahanbují druhé kvůli tomu, jak se cítí. Místo soucitu představují spíš způsob, jak couvnout před bolestí druhých a nechat je trpět samotné.

Myslím v určitých chvílích je rozptýlení od bolesti namístě. Například když jde o život a nemáme čas, prostředky ani sílu angažovat se přímo. Pokud lze v danou chvíli doufat maximálně v holé přežití, můžeme se klidně uchýlit k našemu arzenálu různých rozptýlení a hledat způsoby, jak minimalizovat bolest.

I v případě, že jsme připraveni postavit se trápení čelem, jsme jenom lidé,

Foto: Milan Ryšavý / Člověk a Víra

což znamená, že naše schopnosti jsou omezené. Nedokážeme mu čelit neustále. Může být namístě udělat si od svého truchlení přestávku, společně se zasmát vtipu či filmu, vrhnout se na nějaký kóniček, pustit se do hry a podobně. Klišé může být užitečné jako svolení nakrátko se od bolesti odpoutat.

Pokud však naše křesťanské rodiny a společenství nejsou schopny či ochotny doprovázet ty, kdo prožívají bolest a trápení, kam se pak tito lidé mohou obrátit? Ježíš chce, aby jeho církev nebyla místem pouhého přežívání, nýbrž Boží nemocnicí, kde můžeme zakoušet uzdravení, vykopení, obnovu a úplnou proměnu. To se děje jedině tak, že se svému trápení postavíme tváří v tvář, vezmeme svůj kříž, následujeme Ježíše, umíráme uprostřed své bezmoci, díváme se, čekáme a prožíváme novost vzkříšení. Chceme-li být „nápomocní“ pro ty, kdo trpí, musíme se touto cestou nejprve vydat sami – jako to udělal Ježíš. Nemůžeme dávat, co jsme sami nezakusili.

Je něco pravdy na tvrzení, že nám „Bůh nedává víc, než dokážeme unést?“ Svým způsobem. Apoštol Pavel píše:

„Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobena zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví

i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát“ (1. Korintským 10,13).

Jak je vidět, ta často používaná fráze zjednodušuje a zkrusluje to, co je skutečně zapsáno v Bibli.

Pavel naše zkoušky nepřipisuje přímo Božímu působení. Bůh dovoluje či dopouští, abychom procházeli zkouškami, ale jsou to zkoušky lidské. Pramení ze špatného nakládání s lidskou svobodou – z toho, co učinili naši první rodiče Adam a Eva i ti, kdo ubližují druhým, a také z našich vlastních hříchů. Všechny zkoušky v tomto životě jsou přímo či nepřímo výsledkem lidského hříchu. Bůh tyto důsledky dopouští, protože nám v rámci našeho správcovství propůjčil důstojnost, svobodu a skutečnou autoritu.

Bůh je věrný. Je bezvýhradně odhodlán doprovázet nás v každé zkoušce. Nikdy nás neopustí a nikdy nás nezanechá bez pomoci, kterou budeme doopravdy potřebovat, abychom danou zkoušku mohli zvládnout.

Bůh poskytuje východisko. Existuje způsob, jak zkoušku překonat. Máme sklon krčit se ve svých úkrytech, vyhýbat se trápení – a nakonec tam uváznout. Ale do našich zkoušek naplno vstoupil sám Ježíš, milovaný Boží Syn. Prošel jimi jako první a otevřel nám cestu k novému ži-

votu. Pokud ho budeme věrně následovat a přijmeme podíl na jeho utrpení a smrti, prožijeme něco radikálně nového a mocného – a nebude to až „jednoho dne“ v nebi.

Jak to vidíme u světců, tuto novost můžeme úžasným způsobem zakoušet už v tomto životě. Jestliže prozkoumáte jejich život, poznáte nádherně různorodé lidi, které všechny spojovaly dva společné rysy: (1) Procházeli nesmírnými zkouškami a (2) byli neuvěřitelně radostnými následovníky Ježíše.

Podobně jako oni budeme i my schopni snášet své zkoušky – neboť Bůh věrně plní své sliby a Ježíš nám ozářil ces-

tu, provází nás a nedopustí, aby nás potkala zkouška, kterou bychom nemohli vydržet. Proto můžeme mít naději.

Naděje je odpověď tváří v tvář trápení. Naděje odmítá nechat se uhasit utrpením (nebo prázdnými frázemi!). Naděje vytrvá – ne díky naivnímu optimismu ani pomocí sekulárních triků, nýbrž tak, že vytrvale čeká, až Bůh splní své sliby. S takovou nadějí stála matka Marie na Velký pátek u Kristova kříže a na Bílou sobotu u hrobu, kdy věřila Božímu zaslíbení, vytrvale zůstávala nablízku, přemýšlela a očekávala. Radost vzkříšení vřdycky přichází k těm, kdo setrvávají v naději.

Kéž jsme lidmi naděje!

*P. Derek Sakowski
SpiritualDirection.com
Přeložila Alena Švecová*

*P. Derek Sakowski
bloguje o spojení lásky a pravdy na
abideinlove.com*

ŽÍT PRO VÍKEND

Všichni známe lidi – a možná mezi ně patříte dokonce i vy –, kteří žijí především pro víkend. Na každém pracovišti se najdou lidé, kteří se chovají jako odpočítávací hodiny a neustále své okolí informují o tom, kolik času ještě zbývá do pátku. Pondělky jsou nejmournějším dnem v týdnu, protože do víkendu je nejdále, ve středu je již úleva na dohled a pátek... celý den je nabit netrpělivým očekáváním, až hodiny odbijí pátou. A víkend dává takovým lidem naději a udržuje je soustředěné. Každý si rád odpočine od práce, to je samozřejmé, ale skutečně máme strávit svůj pracovní život pouze v očekávání, že o víkendu budeme jako vězni propuštěni na svobodu?

U většiny z nás práce zabere třetinu těch nejlepších let života a asi pětinu celého života strávíme nějakou prací. Práce je tedy poměrně dominantní součástí života většiny lidí. Otázkou je, zda máme práci považovat za něco, co nám pouze překáží v tom, abychom mohli skutečně žít, za činnost, která nám umožňuje přežít, nebo zda máme práci považovat za hodnotnější zaměstnání, za něco, co určuje, kým jsme, a utváří nás jako lidské bytosti.

Nedávno jsem sledoval dokument o výrobě bramborových lupínků v největší továrně na brambůrky na světě. Z farmy dorazily brambory a jeden z dělníků nás provádl jednotlivými etapami,

během nichž se vyprodukují palety chipsů, které budou brzy spořádány na veslících nebo třeba na dětských hřištích. Zarazilo mě, s jakým odhodláním se tento muž své práci věnoval. Zjevně měl velkou vášň pro to, co dělá, a bral vážně svou zodpovědnost za to, že odvádí svůj díl práce při výrobě konkrétní produktové řady. I když ten člověk nakonec nepracuje proto, aby ošetřoval nemocné nebo zmírňoval hlad (ve skutečnosti je více než pravděpodobné, že jeho výrobek výrazně napomáhá vzniku obezity), nachází tento člověk v tom, co v továrně na chipsy dělá, svou důstojnost. Jeho práce ho pomáhá určovat a naše práce pomáhá určovat nás. I když naše hodnota nezávisí na tom, zda jsme schopni pracovat nebo jaký druh práce vykonáváme, naše práce nám umožňuje nějakým způsobem přispět lidstvu jako celku. Práce nám pomáhá začlenit se do lidského společenství. Pokud je práce poctivá a zachovává lidskou důstojnost, nezáleží ani na tom, jak velká či malá se může zdát. Od čištění bot přes výchovu dětí až po projektování budov – všechna práce slouží k formování nás samých i lidí kolem nás.

Pracovat je vlastně výsada, jen se zptejte někoho, kdo kvůli postižení nebo životním okolnostem pracovat nemůže. Jen málo věcí škodí lidskému duchu více než neschopnost přispívat lidské spo-

lečnosti. Dlouhodobá nezaměstnanost přináší pocit zbytečnosti a může být vy-silující. Pro ty, kdo pracují, jsou období odpočinku zcela jistě potřebná, ale bez práce může takovýto odpočinek vést k lenosti a nespravedlivému spoléhání se na druhé, že uspokojí naše potřeby. I ti, kteří nepotřebují pracovat, aby přežili, se většinou věnují nějaké prospěšné činnosti; nikdo nemůže celý život sedět u bazénu a popíjet koktejly.

Žít pro víkend, chápat práci jen jako prostředek k zaplacení účtů a dobré zábavě mění práci v něco, co se více podobá zvířecí říši (samozřejmě lze zajít i do opačného extrému a uctívat práci, jako by byla jediným smyslem života). Práce není koule, kterou máme na padesát let připoutanou k noze. Práce je jedinečná příležitost žít v lidském společenství a zanechat v něm svou stopu, ať již jakkoli velkou.

*Bernard Toutounji
IGNITUM TODAY
Přeložil Pavel Štíčka*

*Bernard Toutounji
ředitel Aid To The Church in Need
Australia & New Zealand*

PROČ JSME NA SVĚTĚ A V ČEM TKVÍ SMYSL ŽIVOTA?

24. března 1944 se pro nebe narodili noví mučedníci, rodina Ulmových. Dva rodiče a sedm dětí zavraždili němečtí četníci pro ukrývání židů. Tato rodina byla 10. září letošního roku blahorečena, zcela výjimečné zde je, že spolu s rodiči a již narozenými dětmi bylo poprvé v historii Církve vůbec blahorečeno dítě nenarozené, jako mučedník. A poprvé je také to, že bude blahorečena celá rodina. Krásné svědectví i do naší doby, nemyslíte?

Trochu s tím souvisí též nevídaná novinka našich dní, a sice objevení dosud nepublikovaného dokumentu v archivu Papežského biblického institutu v Římě. Ten obsahuje seznam lidí, kteří hledali útočiště před nacionálně socialistickou perzekucí v církevních institucích ve Věčném městě. To je pro historiky skutečně nevídané. Řím byl devět měsíců okupován nacistickým Německem, od 10. září 1943 až do osvobození města spojenci 4. června 1944. Během této doby vedla perzekuce Židů mj. k deportaci a vraždě přibližně 2 000 lidí, včetně stovek dětí a mladých lidí, z celkového počtu přibližně 15 000 Židů, kteří v té době v Římě žili. Seznamy v nově objeveném dokumentu se týkají více než 4 300 lidí, z nichž 3 600 je uvedeno jmenovitě. Srovnání s dosud známými dokumenty, které jsou uchovávané v archivech židovské komunity v Římě ukazuje, že přibližně 3200 z těchto lidí byli jistě židé. Zásadním způsobem se tak potvrzuje informace o záchraně židů katolickými institucemi v Římě.

Veřejným prostorem otřásá diskuse povrchnější, i když... Je zde snaha omezit rychlost pro osobní automobily v městech ze současných 50 na 30 km/h. Jistě, je legitimní se o tom bavit a debata přináší řadu různých stanovisek. Evropská rada pro bezpečnost v dopravě a Centrum dopravního výzkumu spočítali, že

Hlavní pouť do Hájku, září 2023. Foto: Jakub Šerých / Člověk a Víra

„snížení průměrné rychlosti v celé EU o pouhé 1% by mohlo zachránit 2 100 životů ročně.“ Emise necháme tentokrát stranou (jestli teda někdo skutečně věří tomu, že u popojíždění třicítkou nebo lehce pod touto hranicí ve městě budou menší než u současných limitů), teď se bavíme o lidských životech. Hned nás může napadnout, že bychom asi věděli o legislativních opatřeních, klidně i unijního charakteru, která by mohla přispět k tomu, aby zabitých bylo méně. Ovšem zelená revoluce se s úctou k životu zatím nikdy doopravdy nepotkala. Anna Šabatová, bývalá ombudsmanka, se vyjádřila, že si třicítku přeje pro větší bezpečnost, lepší vzduch a pohodu v ulicích. Vtipně, ale zároveň zřejmě s úderem na hlavičku a dosti pravdivě svým komentářem odpověděla jedna mladá dáma na sociálních sítích a reagovala takto: „Tyhle manipulace si strčte někam. Raději buďte jako komunisti a na rovinu to řekněte: ‚chceme, abyste nevlastnili auta, chceme, abyste nevlastnili nic, chceme, abyste

chodili pěšky nebo jezdili MHD, maximálně šarovali elektro auta, a dokud toho nedocílíme, nedáme pokoj, dokud nepřesvědčíme i ty nejposlednější, že DOBRO JSME MY.“

Ale zpátky do reality života církve, kde se přeci jen častěji řeší věci zásadnější. Podle dublinského emeritního arcibiskupa Diarmuida Martina nejsou aktuálním problémem církve otázky, jako je svěcení žen. „Skutečným problémem je, že mnoho katolíků ztrácí svou víru,“ řekl. A dále vysvětluje: „Když jsem se stal arcibiskupem, něco málo přes 80 procent obyvatel Dublinu byli katolíci. A nyní je to asi 68 procent a druhou největší náboženskou komunitou je paradoxně skupina lidí, kteří se k žádné víře nehlásí.“ Znamená to možná, že zmíněná druhá největší „náboženská“ komunita vlastně neví, proč je na světě a v čem tkví smysl života. (To se v katolickém katechismu učí myslím v prvních hodinách...).

–zd–